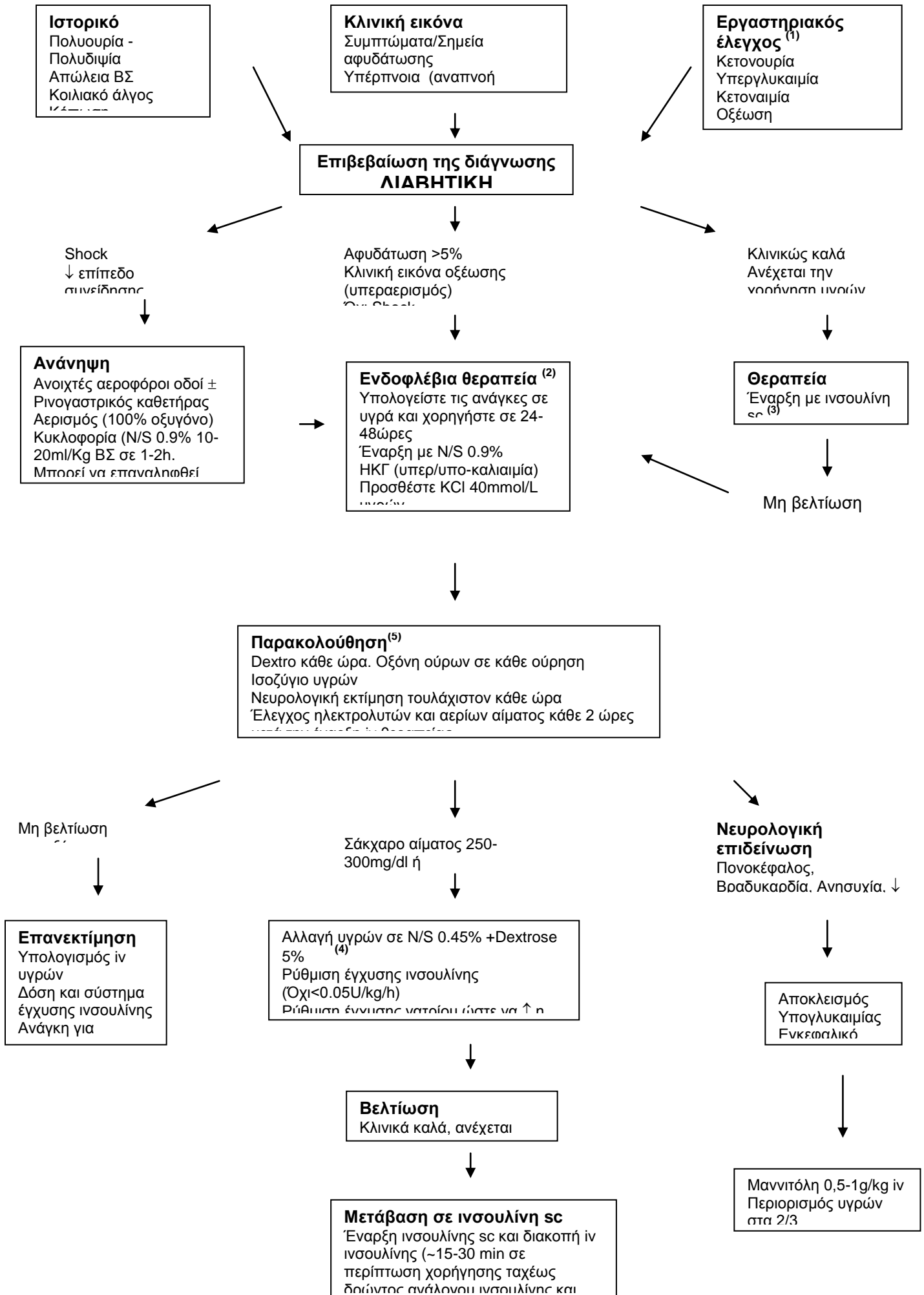

ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΗΤΙΚΗΣ ΚΕΤΟΞΕΩΣΗΣ

Μαρία Παπαγιάννη

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΔΙΑΒΗΤΙΚΗΣ ΚΕΤΟΞΕΩΣΗΣ

(1) : Αρχικός εργαστηριακός έλεγχος

Σάκχαρο αίματος, ουρία, ηλεκτρολύτες, κρεατινίνη, αέρια αίματος, ωσμωτικότητα πλάσματος, γενική αίματος, έλεγχος λοίμωξης αν υπάρχει υποψία, HbA1c, Ca, P, Mg, κετόνες αίματος, γεν. ούρων

(2) : Χορήγηση υγρών

Ο όγκος των υγρών που θα χορηγηθούν υπολογίζεται από το έλλειμμα (βαθμός αφυδάτωσης) και τις φυσιολογικές ανάγκες 24-48 ωρών. Η διάρκεια της χορήγησης των υγρών (24,36 ή 48 ώρες) θα αποφασισθεί με βάση την ωσμωτικότητα του πλάσματος. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα να μετρηθεί, μπορεί να υπολογισθεί με τον τύπο:

Ωσμωτικότητα πλάσματος = $2 \times [\text{Na}^+] + (\text{Σάκχαρο} : 18) + (\text{Ουρία} : 2.8)$

([Na⁺] σε mEq/L, σάκχαρο και ουρία σε mg/dl)

Αν η ωσμωτικότητα του πλάσματος είναι >320 η διόρθωση θα γίνει σε 36 ώρες ενώ αν είναι >340 θα γίνει σε 48 ώρες

Εκτιμήστε το βαθμό αφυδάτωσης με βάση τα κλινικά συμπτώματα και σημεία.

Ενδεικτικά: 5% ξηρότητα βλεννογόνων

10% χρόνος τριχοειδικής επαναιμάτωσης > 3sec

>10% shock

Η σοβαρότητα της αφυδάτωσης συνήθως υπερεκτιμάται. Για το λόγο αυτό, υπολογίστε το έλλειμμα (= 10 X βαθμός αφυδάτωσης X ΒΣ σε kg) θεωρώντας ότι ο βαθμός της αφυδάτωσης δεν ξεπερνά το 10%. Για τις φυσιολογικές ανάγκες του 24ώρου υπολογίστε: Για ΒΣ έως 10kg → 100ml/kg, για ΒΣ έως 20kg → 1000ml για τα πρώτα 10kg και 50ml/kg για τα επόμενα 10-20kg, για ΒΣ >20kg → 1500ml για τα πρώτα 20kg και 20ml/kg για κάθε kg πάνω από 20kg

Ξεκινήστε την ενυδάτωση με N/S 0.9%. Σε περίπτωση υπέρτονης αφυδάτωσης μετά την 1^η ώρα συνεχίστε με N/S 0.45%

Προσθέστε K⁺ στα χορηγούμενα υγρά αμέσως μετά τη φάση ανάνηψης, αφού βεβαιωθείτε ότι ο ασθενής έχει ουρήσει και το K⁺ του ορού είναι <6mEq/L (ή δεν υπάρχουν σημεία υπερκαλιαιμίας στο ΗΚΓ)

Χορήγηση ινσουλίνης

Η χορήγηση ινσουλίνης ΔΕΝ πρέπει να ξεκινήσει εάν προηγουμένως δεν έχει αναταχθεί το shock (αν υφίσταται) και δεν έχει ξεκινήσει η ενυδάτωση (~1-2 ώρες μετά την έναρξη της ενυδάτωσης).

Χορηγήστε ινσουλίνη (Actrapid ή Regular) με συνεχή έγχυση ενδοφλεβίως σε δόση 0.1U/kg/ώρα (0.05U/kg/ώρα αν πρόκειται για μικρά παιδιά). ΔΕΝ συνιστάται η χορήγηση αρχικής εφάπαξ (bolus) δόσης ινσουλίνης.

(3) : Αν ο ασθενής είναι καλά και μπορεί να ανεχθεί την από του στόματος ενυδάτωση, ξεκινήστε τη χορήγηση της ινσουλίνης (Actrapid ή Regular) υποδορίως σε δόση 0.25 U/kg ανά δόση. Χορηγήστε τη μισή από την πιο πάνω δόση αν πρόκειται για παιδί <4χρ ή αν υπάρχουν μόνο ίχνη οξόνης ή καθόλου κετονουρία. Αν το επόμενο γεύμα είναι σε <2 ώρες, ο ασθενής είναι καλά και δεν παρουσιάζει κετονουρία, περιμένετε ως τότε για να χορηγήσετε την ινσουλίνη. Επαναλάβετε τη χορήγηση της ινσουλίνης κάθε 6 ώρες, 30 min πριν το γεύμα

(4) : Το Na⁺ του ορού θα πρέπει να αυξάνεται καθώς αντιμετωπίζεται η κετοξέωση ή η διορθωμένη τιμή του Na⁺ του ορού να παραμένει σταθερή ή να παρουσιάζει ήπια αύξηση

Διορθωμένη τιμή [Na⁺] = Μετρημένη τιμή [Na⁺] + $2 \times \{[\text{γλυκόζη}(\text{mg/dl}) - 100] / 100\}$

Χορήγηση διττανθρακικών

Η χορήγηση διττανθρακικών θα πρέπει να αποφεύγεται. Μπορεί να κριθεί χρήσιμη η χορήγησή τους σε ασθενείς με σοβαρή μεταβολική οξέωση (π.χ. pH<6.9 και HCO₃⁻ < 5mmol/L) και shock. Στην περίπτωση αυτή χορηγήστε διττανθρακικά (με τη μορφή διαλύματος NaHCO₃) 1-2mmol/kg ΒΣ σε 1 ώρα. Μην ξεχνάτε στην περίπτωση αυτή να συνυπολογίσετε στο σύνολο των χορηγούμενων υγρών, το συγχορηγούμενο Na⁺. Μη χορηγείτε ποτέ εφάπαξ(bolus).

Μην ξεχνάτε ποτέ να καταγράφετε την ώρα έναρξης της χορήγησης των υγρών και την ώρα της πρώτης ούρησης

(5) : Παρακολούθηση ασθενούς με διαβητική κετοξέωση

Επίπεδο συνείδησης	Εισαγωγή – Κάθε ½-1 ώρα τις πρώτες ώρες
Ζωτικά σημεία	Εισαγωγή – Κάθε ½-1 ώρα τις πρώτες ώρες
Βάρος Σώματος (ΒΣ)	Εισαγωγή – 8 ώρες, 16 ώρες, 24 ώρες
Χορήγηση υγρών	Κάθε ώρα όλο το 24ωρο
Αποβολή υγρών	Όλο το 24ωρο Καταμέτρηση αποβαλλόμενων ούρων και καταγραφή τυχόν άλλων απωλειών (π.χ. έμετοι). Αποφυγή καθετηριασμού ουροδόχου κύστης
Γλυκόζη αίματος	Εισαγωγή και στη συνέχεια κάθε ώρα. Όταν τα επίπεδα είναι <400mg/dl κάθε 4-6 ώρες
Dextro	Εισαγωγή και στη συνέχεια κάθε ώρα το πρώτο 24ωρο
Αέρια αίματος	Εισαγωγή, στη συνέχεια κάθε 1-2 ώρες για τις πρώτες 4-8 ώρες και μετά κάθε 2-4 ώρες μέχρι να υποχωρήσει η κετοξέωση
Ηλεκτρολύτες	Εισαγωγή, στη συνέχεια κάθε 1-2 ώρες για τις πρώτες 4-8 ώρες και μετά κάθε 2-4 ώρες μέχρι να υποχωρήσει η κετοξέωση
Ουρία, Κρεατινίνη, Ασβέστιο, Φωσφόρος	Εισαγωγή, στη συνέχεια κάθε 4-8 ώρες
Οξόνη ούρων	Σε κάθε ούρηση

Βιβλιογραφία

ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2009 Compendium. Wolfsdorf J, Craig ME, Daneman D, Dunger D, Edge J, Lee W, Rosenbloom A, Sperling M, and Hanas R. Diabetic ketoacidosis in children and adolescents with diabetes. *Pediatric Diabetes* 2009; 10 (Suppl. 12): 118–133.

Dunger DB, Escobar O, Menon RK, Sperling MA. Diabetic ketoacidosis. *Practical Algorithms in Pediatric Endocrinology*, (2nd revised edition), Editor: Hochberg Z. (Haifa), 2007, Karger, Basel.